

COMUNICAT DE PRESĂ

Ziua globală de acțiune pentru eliminarea cancerului de col uterin 17 noiembrie 2024

Ziua globală de acțiune pentru eliminarea cancerului de col uterin este marcată în fiecare an, pe data de **17 noiembrie**, 2024 fiind cel de-al patrulea an în care România se alătură inițiativei Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) de a crește gradul de informare și conștientizare al populației privind cancerul de col uterin, afecțiune cu un impact negativ major asupra sănătății femeilor la nivel mondial și național.

Această zi corespunde momentului lansării de către OMS în 17 noiembrie 2020 a Strategiei Globale pentru eliminarea cancerului de col uterin ca problemă de sănătate publică, printr-o rezoluție adoptată de 194 de țări. Obiectivul principal al strategiei este ca până în anul 2030 incidența cancerului de col uterin să scadă și să se mențină sub 4 cazuri noi la 100.000 de femei, iar atingerea acestui obiectiv este considerată posibilă dacă sunt îndeplinite trei ținte esențiale:

- 90% din fetițe să fie vaccinate împotriva virusului papiloma uman (HPV) până la împlinirea vârstei de 15 ani,
- 70% din femeile adulte să beneficieze de servicii de screening cu un test performant de două ori în intervalul de vârstă 35-45 ani
- 90% din femeile depistate cu un test pozitiv să aibă acces la timp la tratamentul leziunilor pre-canceroase și al celor maligne.

Reducerea poverii cancerului de col uterin se poate realiza prin vaccinarea împotriva papilomavirusului uman (HPV) – cauza principală a cancerului de col uterin – care poate preveni marea majoritate a cazurilor și care, combinată cu screening-ul prin testare HPV și citologie Babeș Papanicolaou pentru depistarea în faze incipiente a leziunilor pre-canceroase sau maligne ale colului uterin și cu asigurarea accesului la diagnostic și tratament în mod egal și echitabil pentru toate categoriile socio-economice, oferă o cale către eliminarea acestei afecțiuni ca problemă de sănătate publică.

Cu toate acestea, cancerul de col uterin rămâne unul dintre cele mai frecvente tipuri de cancer și cauză de deces prin cancer la femeile de pe tot globul.

La nivel mondial, incidența și mortalitatea prin cancer de col uterin au un trend descendent, de la apelul inițial al OMS la acțiune, progresul înregistrat fiind remarcabil:

- peste 50 de țări au introdus vaccinarea împotriva HPV,
- 140 de state au implementat programe naționale de screening pentru cancerul de col uterin; 66 dintre țări oferă screening prin inspecție vizuală simplă și colorare cu acid acetic / testare Babeș Papanicolaou și testarea HPV în pachete de servicii de sănătate
- 83 de țări includ servicii de chirurgie pentru cancerul de col uterin în pachete de beneficii pentru sănătate.

România însă continuă să înregistreze cea mai ridicată incidență și mortalitate prin cancer de col uterin între țările membre ale Uniunii Europene (UE). Conform datelor Sistemului european de informații cu privire la cancer (ECIS) al Centrului Comun pentru Cercetare, în 2022, România prezintă o rată de incidență de 32,6 %000 femei, de peste două ori și jumătate mai mare decât media UE de 11,7 cazuri noi la 100000 femei și o rată de mortalitate standardizată prin cancer de col uterin de 16,8 %000 femei, de trei ori mai mare decât media UE de 5,3 decese la 100000 femei.

Datele furnizate de Planul Național de prevenire și combaterea a cancerului în România (Legea 293/2022), plasează cancerul de col uterin ca a treia localizare ca frecvență a cancerului la femei, după cancerul de sân și cancerul colorectal, situație care diferă de profilul european, unde principalele 3 localizări ale neoplaziilor la femei sunt cancerul de sân, cancerul colorectal, și cancerul bronhopulmonar.

În anul 2023, în România s-au înregistrat 2888 de cazuri noi de cancer de col uterin și 1177 de femei și-au pierdut viața ca urmare a acestei boli.

Proiecțiile Sistemului european de informații cu privire la cancer (ECIS) pentru România, estimează că, față de valoarea înregistrată în anul 2022, incidența a cancerului de col uterin va crește cu 1,4% în 2025 și cu 2,01% în 2030, iar mortalitatea prin cancer de col uterin va înregistra o creștere cu 2,1% în 2025 și cu 2,2% în 2030.

Cancerul de col uterin este un cancer care poate fi ușor prevenit prin vaccinare împotriva HPV și prin screening. România implementează atât un program de vaccinare împotriva HPV, cât și un programul național de screening pentru cancerul de col uterin, însă ambele programe au nevoie consolidare și implementarea sustenabilă, pe baze populaționale care să asigure accesul egal și echitabil la aceste servicii.

Includerea vaccinării împotriva HPV într-un program național de vaccinare s-a realizat începând cu anul 2008, inițial oferindu-se acest tip de vaccin fetelor cu vârste cuprinse între 10 și 11 ani. În prezent, prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 3120 din 12 septembrie 2023 au fost extinse categoriile populaționale care beneficiază de vaccinarea anti HPV: vaccinarea gratuită a fetelor și băieților cu vârsta ≥ 11 ani și < 19 ani, și compensarea 50% în cazul femeilor cu vârsta ≥ 19 ani și ≤ 45 de ani.

Testarea periodică, a tuturor femeilor începând cu vârsta de 25 de ani până la împlinirea vârstei de 65 de ani, depistează leziuni pre-canceroase sau maligne care, tratate corect, împiedică apariția cancerului sau îl pot vindeca dacă acesta este depistat precoce, în fazele incipiente ale bolii.

Programul național de screening pentru cancerul de col uterin a fost înființat în 2012, ca program de sănătate finanțat din bugetul Ministerului Sănătății. Programul asigură testarea gratuită a femeilor 25-64 ani, o dată la 5 ani, utilizând testarea Babeș-Papanicolaou. Proiectul pilot regional pentru consolidarea programului național de screening pentru cancerul de col uterin a avut ca obiectiv introducerea treptată a unei noi strategii de testare pentru infecția persistentă cu HPV în 4 regiuni: Nord- Vest, Nord-Est, Muntenia Sud, Centru, cu un indicator de 680.000 femei 25-64 ani, din care 50% provin din grupurile vulnerabile. În prezent, Ordinul Ministerului Sănătății nr. 3735 din 28 iunie 2024 privind aprobarea Metodologiei de screening pentru cancerul de col uterin furnizează principiile de organizare și implementare a screeningului în condiții de acces echitabil la servicii medicale de egală calitate și siguranță.

Tema **Zilei globale de acțiune pentru eliminarea cancerului de col uterin 2024** readuce în prim plan importanța implicării personalului medical, care are puterea de a transforma angajamentul global în acțiuni direct salvatoare de vieți. Personalul medical trebuie să fie în fruntea eforturilor globale de prevenire, depistare precoce și tratare a cancerului de col uterin, oferind informații esențiale despre vaccinul împotriva HPV, programele de screening și despre tratament.

În acest context, Ministerul Sănătății, prin Institutul Național de Sănătate Publică organizează, ca în fiecare an pe 17 noiembrie, o campanie de informare, educare și conștientizare privind importanța prevenirii prin vaccinare, a diagnosticării precoce prin screening și a tratării la timp cancerului de col uterin. Înțelegerea acestei probleme este crucială pentru sănătatea fiecărei femei, dar și pentru sănătatea generațiilor viitoare. Dialogul permanent între medici și părinți cu privire la vaccinarea împotriva HPV este esențial. Recomandările acestora și ale experților în sănătate pot contribui la creșterea nivelului de informare al părinților și a încrederii lor în vaccinare, vizând protejarea propriilor copii, dar și a generațiilor viitoare împotriva cancerelor cauzate de virusul papiloma uman HPV.

Implicarea personalului medical în diseminarea și implementarea la scară largă a metodelor de acțiune împotriva cancerul de col uterin are potențialul de crește complianța populației la programele de vaccinare și screening în vederea eliminării acestei afecțiuni ca problemă de sănătate publică.

Bibliografie

1. WHO - Cervical Cancer Elimination Day of Action 2024: Elevating frontline health workers: transforming global commitments into lifesaving actions
<https://www.who.int/campaigns/cervical-cancer-elimination-day-of-action/2024>
2. WHO - Global strategy to accelerate the elimination of cervical cancer as a public health problem
<https://www.who.int/publications/i/item/9789240014107>
3. ECIS - European Cancer Information System – Estimates of cancer incidence and mortality in 2022, for all countries
[https://ecis.jrc.ec.europa.eu/explorer.php?\\$0-0\\$1-All\\$2-All\\$4-1,2\\$3-0\\$6-0,85\\$5-2022,2022\\$7-7\\$CEstByCountry\\$X0 8-3\\$X0 19-AE27\\$X0 20-No\\$CEstBySexByCountry\\$X1 8-3\\$X1 19-AE27\\$X1 -1-1\\$CEstByIndiByCountry\\$X2 8-3\\$X2 19-AE27\\$X2 20-No\\$CEstRelative\\$X3 8-3\\$X3 9-AE27\\$X3 19-AE27\\$CEstByCountryTable\\$X4 19-AE27](https://ecis.jrc.ec.europa.eu/explorer.php?$0-0$1-All$2-All$4-1,2$3-0$6-0,85$5-2022,2022$7-7$CEstByCountry$X0 8-3$X0 19-AE27$X0 20-No$CEstBySexByCountry$X1 8-3$X1 19-AE27$X1 -1-1$CEstByIndiByCountry$X2 8-3$X2 19-AE27$X2 20-No$CEstRelative$X3 8-3$X3 9-AE27$X3 19-AE27$CEstByCountryTable$X4 19-AE27)
4. ECIS - European Cancer Information System – Long term estimates of cancer incidence and mortality, for all countries
[https://ecis.jrc.ec.europa.eu/explorer.php?\\$0-4\\$1-All\\$4-2\\$3-30\\$6-0,85\\$5-2022,2030\\$7-8\\$21-0\\$CLongtermChart1 1\\$X0 -1-AE27\\$CLongtermChart1 2\\$X1 -1-AE27\\$CLongtermChart1 3\\$X2 -1-AE27\\$CLongtermChart1 4\\$X3 14-\\$X3 -1-AE27\\$CLongtermTable1 6\\$X4 -1-AE27](https://ecis.jrc.ec.europa.eu/explorer.php?$0-4$1-All$4-2$3-30$6-0,85$5-2022,2030$7-8$21-0$CLongtermChart1 1$X0 -1-AE27$CLongtermChart1 2$X1 -1-AE27$CLongtermChart1 3$X2 -1-AE27$CLongtermChart1 4$X3 14-$X3 -1-AE27$CLongtermTable1 6$X4 -1-AE27)
5. IACR- Cervical Cancer Screening IARC Handbooks of Cancer Prevention Volume 18
<https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Handbooks-Of- 18 Cancer-Prevention/Cervical-Cancer-Screening-2022>
6. INSP – CNSBN, Profil de țară privind cancerul, 2023
<https://insp.gov.ro/wp-content/uploads/2024/03/Profil-de-tara-privind-cancerul-2023.pdf>
7. Ministerul Sănătății - Ordinul nr. 3.120 din 12 septembrie 2023 pentru aprobarea segmentelor populaționale care beneficiază de prescrierea, eliberarea și decontarea în regim de compensare a medicamentelor imunologice folosite pentru producerea imunității active sau folosite pentru prevenirea unor boli transmisibile, publicat în Monitorul Oficial nr. 832 din 15 septembrie 2023

8. Ministerul Sănătății - Ordinul nr. 3.735 din 28 iunie 2024, privind aprobarea Metodologiei de screening pentru cancerul de col uterin, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 659 din 10 iulie 2024